

Draaiboek startgesprek Quick Scan Lokale Democratie

Vooraf (uit 'checklist voor begeleiders'):

- Vraag of alle groepen aan tafel zitten (raadsleden, collegelid, ambtenaren, inwoners). Zo niet, waarom niet? Is wel een vereiste want het is lastig om later in te haken.
- Vraag of er recent nog iets is gebeurd binnen de gemeente.
- Kondig alvast aan dat jij als procesbegeleider het startgesprek zal voorzitten en spreek af wie een kort besluitenlijstje gaat maken.
- Kondig aan dat er ook iemand mee komt vanuit DiA.
- Vraag of er uitloop mogelijk is. Moet iedereen na 1,5 uur weg?
- Vraag of er een pc en scherm aanwezig zijn. Laptop mee? PPT toesturen/meenemen?
- Vraag wie jou ontvangt. Waar en bij wie melden?
- Vraag wie de bijeenkomst opent.

Agenda startgesprek ca 1,5 uur

1. Voorstelrondje 12-15 minuten
2. QSLD: inzicht in resultaat (de 'foto') en route 18-20 minuten
3. Beelden van jullie democratie (de 'polaroidronde') 30-40 minuten
4. Rollen en taken: wie doet wat op welk moment en wat zijn de eerstvolgende stappen 20-30 minuten

1. Inleiding en voorstelronde

2. Quick Scan Lokale Democratie

- QSLD is onderdeel van Democratie in Actie. Dit samenwerkingsprogramma met BZK en VNG en de beroeps- en belangenverenigingen biedt trajecten en handvaten voor gemeenten aan de hand van 7 lijnen met workshops en ontwikkeltrajecten. (Meer info nodig? Verwijs naar diaservicepunt@vng.nl of www.quickscanlokaledemocratie.nl)
- DiA is van, voor en **door** gemeenten.
- QSLD is startpunt discussie, verzamelt beelden en perspectieven. Het geeft een beeld van de verhoudingen in de lokale democratie in de gemeente.
- QSLD kijkt niet alleen naar wat nog niet goed gaat, maar ook wat wel goed gaat en waarop kan worden voortgebouwd. Het is goed is dat men bereid is naar zichzelf en elkaar te kijken.
- In dit proces zullen we de uitkomsten samen duiden, dan prioriteren en er acties aan verbinden.
- QSLD is geen objectieve meting en geen representatieve peiling onder inwoners!
- Als procesbegeleider help ik bij het duiden van de resultaten.
- We hopen dat jullie ook ambassadeur willen zijn na afloop.

Inzicht in de foto

- Er komt één rapport uit en twee bijlagen (tabellenbijlage met alle antwoorden in tabelvorm).
- Het rapport bestaat uit vier thema's: raad, college en organisatie; communicatie; burgerparticipatie; en overheidsparticipatie.
- In de grafieken staat een referentiebalkje dat aangeeft hoe de antwoorden zich verhouden naar de gemiddelde 'score' van alle gemeenten die de QSLD hebben

gedaan. U kunt op een later moment altijd nogmaals het rapport uitdraaien, bij meer deelnemende gemeentes ontstaan er meer referentiecijfers.

- Voor hulp bij het formuleren van maatwerkvragen kan de procesbegeleider (of DiA-contact) helpen, of de gemeente kan een mail sturen naar diaservicepunt@vng.nl.

3. Beelden van de lokale democratie

Vertrekpunt: we willen eerst breed kijken, een beeld krijgen van ieders perspectieven op de kwaliteiten en worstelingen van jullie lokale democratie.

Optie: Onderstaande thema's kun je inbrengen om een breed beeld te krijgen:

- Rollen en rolneming raad (stemgever, kadersteller controleur, bewaker machtsbalans, burger van waarden, architect, verbinder, visionair).
- Kan raad inhoud en proces scheiden, of wordt ook praten over proces gepolitiseerd?
- Werkvormen, vergadervormen en besluitvormen
- Samenspel van raad, inwoners, college en ambtenaren.
- Driehoek burgemeester-griffier- gemeentesecretaris.
- E-democracy en directe democratie.
- Democratie in/van dorpen en of kernen.
- Maatschappelijke democratie: wat gebeurt daar zonder, door of met de gemeenteraad = representatieve democratie?
- Beleidscyclus: is iedereen op alle momenten op de goede manier betrokken? (Hoe) gaat de raad over uitvoering?
- Democratische waarden (inclusie, deliberatie, transparantie, checks-and-balances, efficiency, democratische vaardigheden)

4. Taken en rollen

Trekker:	aanspreekpunt vanuit de gemeente en inhoudelijk betrokken bij het uitzetten van de QSLD.
Gemeentelijke begeleidingscommissie:	iedereen van de gemeente aan tafel (raad, college, ambtenaren, inwoners). Worden ook verwacht bij het agenderingsgesprek aanwezig te zijn.
Procesbegeleider:	voorzitter van start- en agenderingsgesprek en eerste aanspreekpunt voor trekker.
DiA-contact:	ondersteunt vanuit het programma Democratie in Actie.
DiA-servicepunt:	voor algemene vragen en praktische zaken. Te bereiken via diaservicepunt@vng.nl en 06-28359744.

Tips

- Maak een duidelijk tijdspad, met mijlpalen om naartoe te werken.
- Regel een goede aankondiging van QSLD, zowel intern als extern. Hoe ga je raadsleden, collegeleden, ambtenaren en (vooral) inwoners motiveren om mee te doen?
- Het rapport is in principe openbaar, maar de gemeente gaat over wijze van openbaarmaking. Elke gemeente noteert de vervolgacties in de verbeteragenda, die wordt ontsloten via de DiA-site. In de open antwoorden kan gevoelige informatie zitten. We raden aan deze niet openbaar te maken.
- Stuur ons de dingen die je maakt/bedenkt rond de QSLD!

Tot slot: Verder nog punten? Aanvullende vragen?

Check-out: hoe vond men dit gesprek?